

Anayasa Mahkemesi, Öngörülemez Nitelikteki Mahkeme Kararlarının Mülkiyet Hakkını İhlal Ettiğine Karar Verdi

25 Kas 2015

Anayasa Mahkemesi 7 Temmuz 2015 tarihli kararıyla Danıştay'ın yerleşik içtihadından farklı ve öngörülemez bir değerlendirme yapılarak davanın reddine ve başvuru tarafından yapılan kantin kiralama işleminin KDV'ye tabi olduğuna hükmeden ilk derece mahkemesi kararının öngörülemez nitelikte olması nedeniyle başvurunun mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

Başvuru, bir ilköğretim okulunda bulunan kantini işletmek maksadıyla okul aile birliğinden kiralaması üzerine vergi dairesi müdürlüğünce kira ödemesinden ötürü katma değer vergisi ("**KDV**") ödemediği ve sorumlu sıfatıyla beyanname vermediği için kira bedeli esas alınarak cezalı tarhiyat yapılmasının ve söz konusu vergi borçlarının vadesi geldiği halde ödenmediği gerekçesiyle başvurunun bir aracı ve bir gayrimenkulü üzerinde haciz işlemi gerçekleştirilmesinin Anayasa Madde 35 kapsamında güvence altına alınan mülkiyet hakkını ihlal ettiği gerekçesiyle Anayasa Mahkemesi'ne ("**AYM**") 10 Mayıs 2013 tarihinde 2013/3244 başvuru numarasıyla bireysel başvuruda bulunmuştur.

AYM başvuru kapsamında yapmış olduğu incelemede konunun Anayasa Madde 13, 35 ve 73'ün Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ("**Sözleşme**") ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları ışığında değerlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu çerçevede anayasal bir hak olan mülkiyet hakkının ancak kanun ile kamu yararı gözetilerek ve temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılabilmesine ilişkin ölçütler ışığında sınırlandırılabilceğini ifade etmiştir.

Ayrıca, gerek Anayasa Madde 36 gerekse de Sözleşme uyarınca, hukuki güvenlik ilkesinin gereği olarak hukuki düzenlemelerin yeterli ölçüde ulaşılabilir, belirli ve öngörülebilir olması gerekmektedir. Bunun yanı sıra Anayasa Madde 2 uyarınca, hukuk devletinin temel ilkelerinden birisi de belirliliktir. Belirlilik, yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olması olarak ifade edilir ve bireyleri kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu bir güvencedir. Bu kapsamda bireyin belirli bir kesinlik içinde hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını, bunların idareye ne şekilde müdahale yetkisi doğurduğunu öğrenebilme imkânı bulunmalıdır. Hukuk güvenliği, kuralların öngörülebilir olmasını mecbur kılar.

Bu noktada, gerek Danıştay'ın gerekse de bölge idare mahkemelerinin okul aile birliklerinin iktisadi işletme olarak addedilemeyeceği ve okul aile birlikleri tarafından üçüncü kişilere kiralanın yerlerin işletme devri olarak değil gayrimenkulün kiralanması olarak değerlendirilmesi ve kiralanın yerin KDV istisnasına tabi olması gerektiğine ilişkin sayısız kararı mevcuttur.

Bu kapsamda başvuru benzer davalarda farklı kararlar verilmiş olduğunu belirtmiş ve söz konusu davaları dosyasına emsal karar olarak eklemiş olmasına rağmen ilk derece mahkemesi farklı bir sonuca ulaşarak okul aile birlikleri tarafından yapılan kantin kiralama işleminin KDV'ye tabi olduğuna hükmetmiştir.

Bu durumda davacı tarafından açılan davadaki öngörülebilir husus, kararları ülke çapında tüm idari yargı makamlarınca göz önünde bulundurulması ve dikkate alınması gereken Danıştay'ın verdiği kararlardan hareketle okul aile birliğinden kiralanan kantin için sorumlu sıfatıyla KDV tarhiyatının gerçekleştirilmesinin mevzuata aykırı olacaktır. Buna rağmen ilk derece mahkemesi tarafından Danıştay'ın yerleşik içtihadından farklı ve öngörülemez bir değerlendirme yapılarak davanın reddine karar verilmiştir. İlk derece mahkemesi kararının öngörülemez nitelikte olması nedeniyle AYM başvurusunun mülkiyet hakkının ihlal edildiğine oybirliğiyle hükmetmiştir.

Bu [link](#) e tıklayarak ilgili AYM kararının tam metnine ulaşabilirsiniz.

Related Attorneys

- [DR. E. SEYFİ MOROĞLU, LL.M.](#)